

Фонд української літератури в бібліотеках світу як презентація духовного життя українців

*студентка факультету української філології
Пешикова А. О.*

У всьому світі бібліотечні фонди розглядаються як стратегічний ресурс держави, головний ланцюг системи збереження культурного надбання нації. Бібліотечний спадок становить головну частину культури європейських держав. Саме тому сьогодні, в епоху динаміки науково-технічного прогресу, треба максимально зосередити свою увагу на проблемах бібліотечної справи в Україні, проблемах інтеграції книжкових фондів на світовий ринок та віднайти найоптимальніші шляхи їх розв'язання.

Україна, яка століттями не мала єдності території, перенесла численні війни, зазнала специфічного ставлення радянської влади до права особистості на інформацію. Репресивне ставлення до творів окремих діячів науки і культури, до національних проблем призвели до того, що зараз жодна з українських бібліотек не має повноцінного фонду національного друку. Документи зберігаються в різних книгозбірнях, у т. ч. значно віддалених від столиці або навіть від країни. У зв'язку з цим постає дуже важлива проблема збереження та захисту книжкового фонду України, адже зберегти документи для майбутніх поколінь – одне з головних завдань бібліотек, а забезпечення збереження бібліотечних фондів – це безперервний процес, який починається з моменту надходження документа до бібліотеки і триває весь час його зберігання та використання.

Усупереч усім ідеологічним рамкам минулої епохи і тотальному винищенню української книги, фахівці бібліотечної справи та просто книголюби змогли все ж таки не тільки зберегти українську книгу в рамках держави, а й вивести її на світові простори з метою збереження книжкового фонду й презентації українського духовного життя народам світу. Величезну роль відіграють у цій справі діаспори українців, які з певних політичних чи

соціальних причин опинилися за кордоном та взяли на себе місію репрезентантів свого національного коріння.

Такими репрезентантами є українська діаспора в Іспанії, формування якої розпочалося після Другої світової війни, коли у важкі повоєнні роки перша група українців-студентів прибула до Мадрида в пошуках кращої долі. Саме тоді утворилося перше українське товариство «Обнова» релігійно-конфесійного спрямування. А у період так званих «застійних» років еміграція в Іспанію мала здебільшого політичний характер і була нечисленною. На сьогодні найбільша кількість українців нараховується в таких містах Іспанії: Мадрид, Барселона, Валенсія, Альбасете, Аліканте, Торев'єха, Мурсія, Малага, Марбелья, Уельва, Севілья, Хіхон. Саме у місті Барселона існує бібліотека, де кожен має можливість ознайомитися із фондом української літератури.

Бібліотека **Ігнасі Іглесіас** була відкрита восени 1935 року. Через історичні обставини того часу у квітні 1936-го вона мала друге урочисте відкриття. Протягом 55 років бібліотека зайняла друге місце в муніципалітеті регіону і стала культурним центром міста. У 1990 році Ігнасі Іглесіас перемістилась у будинок *Джозефа Пальяча* – іспанського педагога і політика, та була першою бібліотекою, яка володіла аудіо-візуальним фондом. У вересні 2002 року бібліотека була реконструйована на площі Кан Фабра. Саме тому з того часу бібліотека отримала назву **Ігнасі Іглесіас – Кан Фабра**. Цінність цього «книжкового храму» в тому, що з 1935 року бібліотекарі ведуть щоденник, в якому записують усі події бібліотеки, і таким чином історію цієї споруди можна дослідити більш детально.

Фонд української літератури в іспанській бібліотеці був створений у 2006 році за допомоги Генерального консульства України в Барселоні. У той же час українцями Іспанії були подаровані бібліотеці книги українською мовою та книги, перекладені іспанською та кастильською мовами, що дало змогу протягом багатьох років розширити фонд. Одним із головних завдань Ігнасі Іглесіас – Кан Фабра є репрезентація літератур світу, в якому

українська література, завдяки діяльності діаспори, займає далеко не останнє місце. На сьогодні фонд української літератури в бібліотеці Барселони налічує 300 примірників. Це далеко не високий показник, але цінність окремих творів та авторів досить гідно презентує Україну на іспанському просторі. Мешканці та гості Барселони можуть ознайомитися з такими здобутками української літератури: В. Іванишин «Мова і нація», М. Бажан «Політ крізь бурю», І. Луценко «Тарас Шевченко та Осетія», П. Михальчук «Історія України», М. Наєнко «Історія українського літературознавства», В. Шкляр «Кров кажана», В. Давидюк «Українська міфологічна легенда», В. Барка «Жовтий князь», М. Стельмах «Чотири броди», О. Пономарів «Стилістика сучасної української мови», а також поезія Т. Шевченка, В. Симоненка, Б. Ігоря-Антонича, В. Сосюри та ін. Максимальна кількість примірників одного автора – 5.

За словами директора бібліотеки Барселони **Джемми Домінго і Еспінет**, найбільшою проблемою, з якою зіткнулися бібліотекарі, є відсутність українських книг в книгарнях Барселони, що не дає змогу поповнювати фонд української літератури в бібліотеці. В подальшому іспанські колеги сподіваються продовжити розширення фонду, що зможе привернути увагу як постійних читачів бібліотеки, так і пересічних користувачів літературою. А Джемма Домінго Еспінет в свою чергу бажає нам, українцям, миру та творчого натхнення у бібліотечній справі.

Отже, важливим завданням і обов'язком українських бібліотек є не лише збереження документного бібліотечного фонду України як матеріальної та духовної скарбниці для майбутніх поколінь, а й зарубіжне партнерство з бібліотеками світу, що дозволить презентувати українську літературу на світовому рівні.